

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets indhold

1.1 Indledning

Intentionen med dette lovforslags § 1 og § 4 om ændringer i lov om folkekirkens økonomi og lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. er at fortsætte og styrke udviklingen i retning af størst mulig lokal handlefrihed og beslutningskompetence i folkekirken. Lovforslaget svarer delvist til L 11, der blev fremsat af den daværende kirkeminister Johannes Lebech i oktober 2001 (Folketingssamlingen 2001/02, 1. samling – fremsat skriftligt 3. oktober 2001, Till. A 45, lovforslag som fremsat Till. A 35, 1. behandling 24. oktober 2001, FF 599)

Denne udvikling blev indledt i 1903 med vedtagelsen af den første lov om menighedsråd. I løbet af de snart 100 år siden da er der med mellemrum gennemført udvidelser af menighedsrådenes kompetence og handlemuligheder. Den gældende lovgivning forudsætter dog stadig i meget vid udstrækning, at menighedsrådenes beslutninger skal godkendes af andre kirkelige myndigheder.

I 1970 delegerede Kirkeministeriet sin kompetence til at give godkendelse i en række sager vedrørende kirker og kirkegårde til stiftsøvrighederne. Der skete yderligere decentralisering af godkendelseskompetence i forhold til kirker og kirkegårde ved ændring af lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde i 1986 og i særligt markant omfang ved ændring af loven i 1992.

Lovforslaget i folketingsåret 1985-1986 var L 154, Lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde, fremsat af daværende kirkeminister Mette Madsen den 29. januar 1986, F.sp. 5980; forslag som fremsat, A. sp. 4047; 1. behandling 6. februar 1986, F.sp. 6595; betænkning afgivet 16. april 1986, B.sp 1301; 2. behandling 22. april 1986, F.sp 9961; 3. behandling 24. april 1986, F.sp. 10199, forslag som vedtaget, C.sp. 483. Lovforslaget i folketingsåret 1991-1992 var L 88, Forslag til lov om ændring af lov om folkekirkens

kirkebygninger og kirkegårde, fremsat af daværende kirkeminister Torben Rechendorff den 6. november 1991, FF 1558; lovforslag som fremsat, Till.A 2001; 1. behandling 12. november 1991, FF 1904; betænkning 1. april 1992, Till.B 917; 2. behandling 9. april 1992, FF 8903; 3. behandling 21. april 1992, FF 8965; lovforslaget som vedtaget, Till.C. 701.

Ved lovændringen i 1992 blev stiftsøvrighedens kompetence til at godkende menighedsrådenes beslutninger på nogle områder lagt ud til provstiuvalgene. På enkelte områder fik menighedsrådene selvstændig kompetence uden pligt til at indhente godkendelse. Det gjaldt bl.a. i forhold til istandsættelse af nyere kirker, anskaffelse af automatiske ringeanlæg, højttaler- og teleslyngeanlæg, inventar og installationer samt løse kunstgenstande og kirkesølv.

Det er dog fortsat et hovedprincip, at mere vidtgående arbejder og ændringer i forbindelse med kirker og kirkegårde, bygninger til brug for kirker og kirkegårde samt præsteboliger forudsætter godkendelse af kirkelige myndigheder uden for sognet, ofte efter høring af konsulenter inden for de relevante fagområder. Det er desuden provstiuvalget, som beslutter, hvilke arbejder der skal foretages som følge af de behov, der påpeges ved menighedsrådets årlige syn over kirke og kirkegård m.v. eller ved det særlige provstesyn, som holdes mindst hvert tredje år. Tilsvarende gælder for synsudsatte arbejder i forbindelse med præsteboliger og præsteembedernes ejendomme.

Lovforslaget indeholder ikke ændringer vedrørende syn over fast ejendom, ligesom der ikke ændres i de gældende regler om godkendelse af beslutninger vedrørende kirke, kirkegård eller bygninger på kirkegårde, jf. i øvrigt afsnit 1.3.

På det økonomiske område er der i årenes løb i begrænset omfang sket en liberalisering med hensyn til, hvilke aktiviteter menighedsrådene kan afholde udgifter til af kirkekassen eller præstegårdskassen. Det er imidlertid blevet fastholdt, at udgifterne skal være indarbejdet i et forholdsvis detaljeret budget, som er godkendt af provstiuvalget, og at et menighedsråd i årets løb kun kan foretage omdisponeringer i forhold